T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/591
KARAR NO : 2022/713
KARAR TR : 26/12/2022

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesine istinaden düzenlenen idari para cezasının tahsili amacıyla, davacı adına tanzim olunan ödeme emirlerinin iptali istemiyle, açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B. Y
Vekili : Av. E. Ç
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. A. H

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 10 yıl önce tekstil ürünleri satmak için dükkan açtığını, daha sonra Suriyeli şahıslara kiraladığını, bu güne kadar dükkanla ilgili hiçbir SGK-Maliye işlemi tesis ve tebliğ edilmediğini, davaya konu ödeme emirlerinin tebliğ edildiğini ancak böyle bir borcunun bulunmadığını, cezasının olması durumunda buna ilişkin bir idari kararın kendisine tebliğ edilmediğini, kendisini savunma olanağı tanınmadığını, ödeme emrinin düzenlenmesi için borcun kesinleşmesi gerekmesine rağmen idari para cezasının tebliğ edilmediği için borcun kesinleşmediğini ileri sürerek, davalı kurum tarafından kesilen idari para cezasının tahsili amacıyla tanzim ve tebliğ olunan 2017/14144, 2017/14145 ve 2017/14146 takip numaralı ödeme emirlerinin iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Gaziantep 1. İş Mahkemesi 01/02/2022 tarihli ve E.2021/235, K.2022/23 sayılı kararı ile,** uyuşmazlığın davalı kurum tarafından davacı adına düzenlenen ödeme emirlerine karşı yapılan itirazın süresinde yapılmaması sonucu davalı kurum tarafından değerlendirilmeye alınmamasından kaynaklandığını belirterek, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102/4. maddesi uyarınca, söz konusu davada Mahkemenin görevli olmadığı, görevinidari yargıya ait olduğu gerekçesiyle, davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...İdari para cezalarına tahakkuk aşamasında yapılacak itirazlar, idari yargının görev alanına girmekte olup, idari para cezasına karşı süresi içinde Kuruma itiraz edilmemesi veya itirazın reddine karar verilip de yine süresi içinde ilgili mahkemeye başvurulmaması halinde idari para cezasının kesinleşeceği kanun hükmü gereğidir. Kurumca çıkarılan idari para cezası, borç yazısı üzerine veya Kurumca idari para cezasına itirazın reddi halinde, iş mahkemesinden idari para cezasının iptali istenmiş ise görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Öte yandan, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanun'un 55. maddesinde, vadesinde ödenmeyen kamu alacaklarının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenmesi olanağı öngörülmüştür. İdari para cezası da, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesinde öngörülen prosedür çerçevesinde kesinleşirse, Kurumca ödeme emrine konu yapılabilir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88. maddesine göre, kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanun'un uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olduğu düzenlenmiştir. Yani, kesinleşip Kurum alacağına dönüşerek ödeme emrine konu olan idari para cezalarına karşı itirazlarda görevli mahkeme iş mahkemesidir.

Somut olayda, davalı kurum nezdinde 1127766 sicil sayılı dosyada işlem görenB. Y ve H. M Adi Ortaklığı unvanlı iş yerine ait Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Gaziantep Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından düzenlenen 2017/014144 takip nolu, 2017/014145 takip nolu, 2017/014146 takip nolu idari para cezalarını içerir ödeme emirlerinin davacıya 11/10/2021 tarihinde tebliğ edildiği, davacı

tarafından 04/11/2021 tarihinde ödeme emirlerine itiraz edildiği, kurumca bu başvurunun 08/11/2021 tarih ve 34329344 sayılı yazı ile itiraz dilekçesinin kuruma yasal süresi içerisinde itiraz edilmemiş olması nedeniyle kurum tarafından idari para cezası ve prim itiraz komisyonunca değerlendirilmeye alınmadığının bildirildiği anlaşılmakla, yapılan açıklamalar ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, davalı kurum tarafından düzenlenen 2017/014144 takip nolu, 2017/014145 takip nolu, 2017/014146 takip nolu idari para cezalarını içerir ödeme emirlerinin kurum tarafından değerlendirilmeye alınmamış olması nedeni ile, Mahkememizin görevli olmadığı, bu davada idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Gaziantep 3. İdare Mahkemesi 28/09/2022 tarihli ve E.2022/314 sayılı kararı ile,**5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının tahsili amacıyla aynı Kanun'un 88. maddesi uyarınca düzenlenen dava konusu ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün anılan 88. maddenin amir hükmü uyarınca adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlık konusu olayda, davacıya, 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının gecikme zammı ile birlikte tahsili amacıyla davalı idarece 2017/14144,2017/14145 ve 2017/14146 takip numaralı ödeme emirlerinin düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının tahsili amacıyla aynı Kanunun 88. maddesi uyarınca düzenlenen dava konusu ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde anılan 88. maddenin amir hükmü uyarınca adli yargı (yetkili İş Mahkemesi) görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmaktadır."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır"

6. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 8. maddesi şöyledir:

"...Bu maddenin ikinci ve beşinci fıkraları hariç olmak üzere, diğer fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ilgililer hakkında, 102 nci madde hükümlerine göre idarî para cezası uygulanır..."

7. Aynı Kanun'un 86. maddesi şöyledir:

"...Bu maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 102 nci maddeye göre işlem yapılır..."

8. Kanun'un 88. maddesi şöyledir:

"...Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz..."

9. Aynı Kanun'un 102. maddesi ise şöyledir:

"...İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma yada Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz

takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez.

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 26/12/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyası ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca tanzim olunan idari para cezasının tahsili amacıyla, davacı adına tanzim ve tebliğ edilen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılmıştır.

13. Dava dosyalarının incelenmesinden, B. Y ve H. M Adi Ortaklığı unvanlı iş yerine, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Gaziantep Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından düzenlenen 2017/014144, 2017/014145 ve 2017/014146 takip nolu idari para cezasını içerir ödeme emirlerinin tebliğ edildiği, davacı tarafından 04/11/2021 tarihinde itiraz edildiği, davalı kurumun 08/11/2021 tarihli ve 34329344 sayılı yazısı ile, işyeri ile ilgili olarak 5510 sayılı Kanun'un 8. ve 86. maddelerinde belirtilen yükümlülüklerin kanunda belirtilen süre içinde yerine getirilmemesi nedeniyle aynı Kanun'un 102. maddesi uyarınca 10.403 TL idari para cezasının uygulandığı, kuruma yasal süresi içerisinde itiraz edilmemiş olunması nedeniyle, idari para cezası ve prim itiraz komisyonunca değerlendirilmeye alınmadığının bildirildiği, davacı tarafından davalı kurumun bu cevabından önce 22/10/2021 tarihinde ödeme emirlerinin iptali için adli yargı yerinde dava açıldığı anlaşılmıştır.

14. Bu durumda, davalı kurum tarafından düzenlenen 2017/14144, 2017/14145 ve 2017/14146 takip numaralı ödeme emirlerinin iptaline karar verilmesinin istenildiği,düzenlenen bahse konu ödeme emirlerinin içeriğinin muhtelif dönemlere ilişkin yükümlülüklerinyerine getirilmemesinden kaynaklandığı anlaşıldığından, ödeme emrine konu alacakların yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde davalı Kurumun *"diğer alacakları"* kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

15. Buna göre, söz konusu ödeme emirlerinin iptali için açılan davada, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Gaziantep 3. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Gaziantep 1. İş Mahkemesinin 01/02/2022 tarihli ve E.2021/235, K.2022/23 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Gaziantep 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Gaziantep 1. İş Mahkemesinin 01/02/2022 tarihli ve E.2021/235, K.2022/23 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

26/12/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye

Muammer TOPAL	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR

Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN